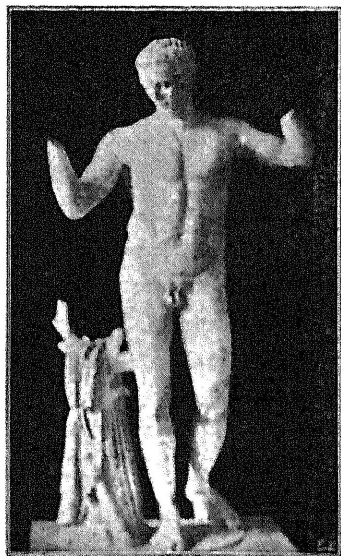

ὑπῆρξεν ἐν μέρει ἢ αὐτὴ τῇ ἀποκομισθείσῃ ἐκ τῶν φωτοτυπιῶν τοῦ ἐν Μιαδρίτῃ ἀντιγράφου : τὸ ἔργον φαίνεται κατὰ τὴν κεφαλὴν ἀττικώτερον. Ἄλλ' ἐν τῇ καθόλου ἐργασίᾳ καὶ τῷ ῥυθμῷ ὁ ἐκ Δήλου Διαδούμενος στερεῖ τῶν ἄλλων πολλῶ μᾶλλον φαίνεται ἐργασίᾳ ζηροτέρᾳ καὶ ἐπαρχιωτικῇ· τὰ μέλη εἶναι συνεσφιγμένα, ἡ ἐπιφάνεια τοῦ σώματος στρουρνῆ, παρέρουσα τὴν ἐντύπωσιν ὅτι τὸ δῆμα τοῦ πριστωμένου εἶναι σκληρὸν καὶ τραχύ, οἱ ἄκροι πόδες καὶ ἰδίως οἱ δάκτυλοι φαίνονται τυλώδεις καὶ τὸ στῆθος πεπηγός· ἐν γένει ἐν τῇ ἐργασίᾳ οὐδεμίαν εὐγένειαν εὐρίσκω, ὁ δὲ ἀντιγραφεὺς θὰ ᾔτο χειροτέχνης τις· αἱ λεπτομέρειαι τῶν μελῶν εἶναι λίαν ἐντετακμένοι π.χ. κατὰ τὴν ἰσχυρὰν χώραν καὶ ὑπὸ τοὺς μαστοὺς, τὰ πάντα δὲ δηλοῦσιν οὐχὶ ἰσχυρὰν οὐδὲ πιττὴν ἐργασίαν, ἀλλὰ συνήθη τινὰ τοῦ ρωμαϊκοῦ τρόπου καὶ ἐποχῆς· μόνον ἐν τῇ κεφαλῇ δεικνύεται ὅτι κατεβλήθη μείζων ἐπιμέλεια· ἀλλ' ἡ γνησίᾳ ἔκφρασις τοῦ ἀρχετύπου φαίνεται ἐλλείπουσα· διότι τὸ ὅλον δὲν παρέχει τὰς ἰδιότητας καὶ τὸν πλοῦτον τῶν πνευματικῶν διαθέσεων, αἵτινες παρατηρήθησαν ἐν τῷ ἐκ Vaison ἀντιγράφῳ, τὸν κεντὸν τὸ ἐκ Δήλου ἔργον εἶναι κενώτερον πνευματικῶν βίον καὶ ἀβέβητον ἐν τῇ ἀποδόσει τοῦ ἐσωτερικοῦ κόσμου». Ἐξ ἄλλου οἱ ὀφθαλμοὶ εἶνε λίαν ῥεμβοί, ὅπερ καίτοι μακρὰν

Εἰκὼν 2α· Ὁ Διαδοῦμενος τοῦ Πολυκλείτου· Μαρμάρινος ἀνδρὶς ἐν Ἐθνικῷ Μουσεῖῳ κατὰ το χαλσίᾳ τῆς κεφαλῆς δὲν ὑπενθυμίζει χαλκοῦν ἀρχετύπον τοῦ Πολυκλείτου. Ὡς πρὸς τὸ ἐξωτερικὸν περίγραμμά ἐτηρήθη βεβαίως πίστιν ἐν αὐτῷ καὶ αἱ καταμετρήσεις καὶ παραβολαὶ πρὸς ἄλλα ἐπικυροῦσι τοῦτο. Πιθανῶς τὸ ἔργον τοῦτο οὐδὲ ὡς ἀντίγραφον δέον νὰ λογισθῇ πολλῶ μᾶλλον θὰ μετετράπη, ἵνα χρησιμεύσῃ ὡς τιμητικὸς τις ἀνδρὶς ἢ τι ὅμοιον. Χλαμὶς καὶ τὸ ζῆφος ὅμοιον παράδειγμα εἶναι ὁ ἐν τῷ Ἐθνικῷ ἡμῶν Μουσεῖῳ ἐπίσης εὐρισκόμενος Ἐρμῆς ἐξ Ἄνδρου, μετατραπείς εἰς ἐπιτύμβιον προσωπογραφίαν ἐξ ἀρχετύπου τοῦ Πραξιτέλους.

Ἐκ τῶν ἀνωτέρω, ἅτινα ἐξέθηκα δι' ὀλίγων, ἔπεται ὅτι ὁ Διαδοῦμενος τοῦ Πολυκλείτου δὲν παρέχεται ἐπαρκῶς ἐντελής, ὡς θὰ ἐποθοῦμεν αὐτόν, ἐκ τῶν σφωζομένων ἀντιγράφων· μόλις δὲ κεφαλῆι τινες καὶ κορμοὶ προσεγγίζουσι μᾶλλον τῷ πρωτοτύπῳ· ἐκ τῶν πλήρων ὅμως σωθέντων ἀντιγράφων παραμένει πιστότερον τὸ ἐκ Vaison, λαμβανόμενον ὑπ' ὄψιν τῶν ἐλλείψεων ἐκ τῆς φθορᾶς καὶ τῆς μερικῆς ἐπεργασίας.

Α. Σ. Ἀρδανιτόπουλος